

[Henry Christensen.]

På en måde er jeg glad for, at det er en radikal handelsminister, der uden selv at have noget i klemme skal besvare vor forespørgsel. Netop det radikale venstre og venstre har så store traditioner sammen om en indsats for god og rigtig bevillingspraksis, at jeg på forhånd burde have grund til at forvente ministerens forståelse for de synspunkter, jeg her har fremsat. Jeg håber derfor også, at ministeren må være i besiddelse af så megen fordomsfrihed, at han ikke blot indskrænker sin opgave til med alle midler at ville gøre sig til forsvarer for den trufne disposition. Det føler jeg mig i hvert fald sikker på at han ikke kan have sit hjerte med i, og dette er at betragte som en forhåndskompliment til ministeren fra min side.

Handelsministeren (Baunsgaard): Jeg må måske indledningsvis takke det ærede medlem hr. Henry Christensen, fordi han så helhjertet gav udtryk for, at han ikke ville bringe mig i den Wesselske bagers rolle, bageren, som græd gudsjammerligt, da han skulle tage straffen for smeden. Skulle jeg senere komme i den situation, at det ærede medlem må angribe mig som bager i stedet for smeden, vil jeg bestræbe mig på, hvad jeg hidtil har gjort, at græde bag lukkede døre.

Hvis jeg skal give en udtømmende besvarelse af den af de ærede medlemmer stillede forespørgsel, er det nødvendigt for mig først at gå noget tilbage i tiden.

Den kgl. ballets turné, der resulterede i det betydelige underskud, hvis dækning af Danmarks erhvervsfond har givet anledning til forespørgslen, var led i det omfattende fremstød for danske kommercielle og kulturelle interesser i USA, der under betegnelsen „Danmark i USA“ tog sin begyndelse i august måned 1960, og som i øvrigt endnu ikke er helt afviklet. De dispositioner, der er truffet i forbindelse med dækningen af underskuddet, kan derfor kun vurderes på rette måde, når sagen ses i denne sammenhæng.

Udgangspunktet for dette stort anlagte danske fremstød var overvejelser om, hvad der kunne gøres for at bringe eksporten af danske varer, særlig af kunsthåndværk og kunstindustri og af levnedsmidler, til USA yderligere i vejret. På det tidspunkt, disse

overvejelser fandt sted, var man bekendt med kongeparrets planlagte statsbesøg i USA i efteråret 1960, og den tanke meldte sig hurtigt at hæve det kommercielle fremstød op i et højere plan og omkring statsbesøget bygge forskellige arrangementer op, som ved siden af at oplyse amerikanerne om dansk kultur kunne være udgangspunkt for en omfattende publicityvirksomhed for danske eksportprodukter i de byer, der kom i betragtning.

Fra regeringens side stillede man sig positivt over for planerne og optog kontakt med interesserede kredse i USA og her i landet, bl. a. med erhvervene. Fra alle sider fik tanken helhjertet tilslutning, og man gik i gang med de praktiske forberedelser. Der var herunder enighed om, at fremstødet skulle bæres af de 3 søjler, det officielle statsbesøg, museerne og kunsthåndværkets udstilling „The Arts of Denmark“ samt den kgl. ballet.

Jeg har forstået, at balletten, som med så stor succes havde gennemført et gæstespil i USA i 1956, allerede i foråret 1959, inden tanken kom frem om at inddrage balletten i den store publicitykampagne, havde forhandlet om en turné i USA i efteråret 1960, men at planen herom var blevet skrinlagt, da turneen ikke som ønsket kunne tage sit udgangspunkt i New York på Metropolitanoperaen. New York-pressens anmeldelser ansås for en væsentlig forudsætning for et godt resultat af den videre turné. I efteråret 1959 blev det kgl. teater imidlertid stillet over for planerne i forbindelse med „Danmarksåret“ — en betegnelse, som det store arrangement også gik under — og der blev fra regeringens side over for teatercheferne udtrykt et meget stærkt ønske om, at man gennemførte balletturneen i tilknytning til de planlagte officielle arrangementer, uanset at det, når turneen skulle finde sted i efteråret 1960, ikke ville være muligt for balletten at få et gæstespil på Metropolitan.

Da det stod klart for ballettens ledelse, at en ny USA-turné burde indgå i Danmarksåret og koordineres med de andre fremstød til forstærkelse af publicityen for Danmark, og da teatrets manager i USA fandt det muligt på baggrund af erfaringerne fra turneen i 1956, selv uden om New York, at gennemføre en turné,